

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר

מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסכם בין דיזנהויז שירותי נסיעות ותיירות בע"מ לבין רחובות טורס אשדוד

(1988) בע"מ

1. פתח דבר

ביום 5 ביוני 2003 הוגשה בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, להסכם בין דיזנהויז שירותי נסיעות ותיירות (1979) בע"מ (להלן: "דיזנהויז") לבין רחובות טורס אשדוד (1988) בע"מ (להלן: "טורס אשדוד") וה"ה עופר אזולאי. עניינה של בקשה זו בכבילות הנלוות למיזוג בדבר התחייבות הצדדים לאי תחרות בעסקי החברה הנמכרת.¹

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות שבהסכם אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים").

אפרוש כעת נימוקיי.

2. ההסכם

2.1 הצדדים

דיזנהויז, חברה פרטית המוחזקת בבעלותה המלאה של כלל החזקות נסיעות ותיירות בע"מ (להלן: "**כלל תיירות**"), עוסקת בתחום התיירות היוצאת הקמעונאית, בעצמה ובאמצעות חברות בנות. במסגרת פעילותה מספקת החברה מגוון רחב של שירותי נסיעות ותיירות, הכוללים שירותי טיסה ליעדים שונים בעולם, ושירותי קרקע: ביניהם הזמנת חדרי מלון, הזמנת רכב בחברות השכרת רכב, כיסוי ביטוחי לשהייה בחו"ל, הזמנת מקומות בטיולים מאורגנים בחו"ל לרבות הפלגות, טיפול בהוצאת אשרות כניסה, הוצאת דרכונים, חידושם ושאר שירותי קרקע.

¹ מיזוג 5361 (טרם פורסם).

כלל תיירות, היא חברה ציבורית הפועלת בשלל תחומי התיירות והנופש: תיירות סיטונאית יוצאת באמצעות חברת הבת דיזנהויז סיטונאי תיירות בע"מ; תיירות סיטונאית נכנסת - באמצעות חברת הבת דיזנהויז טיולי הגליל בע"מ; תיירות קמעונאית יוצאת; טיסות שכר וכן מלונאות באמצעות אחזקה וניהול מלונות הפזורים ברחבי הארץ.

טורס אשדוד היא חברה פרטית בבעלות מלאה של מר עופר אזולאי. לטורס אשדוד סוכנות נסיעות קמעונאית העוסקת בתחום שירותי נסיעות ותיירות יוצאת קמעונאית לרבות, כאמור, שירותי טיסה ליעדים שונים בעולם באמצעות מרכזי ההזמנות של חברות התעופה וחברות הצ'רטרים בארץ ובחו"ל, ושירותי קרקע הכוללים הזמנת חדרי מלון, השכרת רכב, כיסוי ביטוח לשהייה בחו"ל, הזמנת מקומות בטיולים מאורגנים וכיו"ב.

ביום 19 ביוני 2003, אחר שהתייעצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, הודעתי על הסכמתי למיזוג בין דיזנהויז לבין טורס אשדוד לפיו תקבל על עצמה דיזנהויז את פעילותה של טורס אשדוד בתמורה לשיעור מסוים מרווחיה (להלן: "**הסכם המיזוג**").

2.2 הכבילה

להסכם המיזוג כאמור, נלוותה כבילה לפיה מר עופר אזולאי וטורס אשדוד לא יתחרו בפעילות דיזנהויז באשדוד בכל אופן, במישרין או בעקיפין, וזאת במשך כל תקופת ההסכם. התחייבותו של מר עופר אזולאי תחול כל עוד הוא מחזיק בשיעור של 20% או יותר מהונה של טורס אשדוד ובסמכות למנות דירקטור. כמו כן, התחייבותו של מר אזולאי לא חלה על חלקו בפעילות משרד הנסיעות כספי באשדוד, כפי שהיא במועד עריכת ההסכם.

3. השפעת ההסכם על התחרות

כאמור, הכבילות לעיל נלוות לעסקת מיזוג אשר נבחנה ואושרה על ידי לאחר שנמצא כי היא אינה מקימה חשש סביר לפגיעה משמעותית בתחרות או בציבור. לאור הנתונים שהועברו על ידי הצדדים עולה כי ההסכם הוא בין חברות העוסקות בתחום התיירות היוצאת הקמעונאית וכי נתח השוק המשותף שלהן - אינו משמעותי. ביחוד קטן נתח השוק של טורס אשדוד המהווה למעשה משרד נסיעות בודד מתוך כ-10 סוכנויות הקיימות באשדוד ומתוך כ-700 סוכנויות הקיימות ברחבי הארץ. כאשר, שינויים בהרגלי הצריכה של שירותי תיירות מובילים כיום לכך שחשיבות מיקומו הפיזי של משרד הנסיעות הולכת ופוחתת. זאת, נוכח העובדה שניתן כיום לרכוש כמעט את כל השירותים הללו ישירות באמצעות הטלפון או האינטרנט.

ציינתי בעבר² כי חבירה בין גופים עסקיים לשם השאת רווחים במשותף, הלו בשת צורה יציבה ופניה אינם מוגבלים לטווח הזמן הקצר או הבינוני, מחייבת עיצוב דפוסי פעולה מסחרי שיאפשרו את החיבור והעשייה המשותפת. ביניהם נמנה ביטול התחרות בין צדדים לשותפות, ולפרק זמן סביר אחר פירוקה, כל עוד הגבלת התחרות תחומה וסבירה³.

יחסי שותפות כאלה יכולים להילמד משיעור ההחזקה של צד בפעילות משותפת ומלקיחת חלק בקבלת ההחלטות בה. כמודל המשקף שניים אלה, ציינתי בעבר כי המועד בו יראו צד כמסיים את יחסי שיתוף הפעולה הוא המועד בו פחתו אחזקותיו מ-20% מהזכויות בשותפות, או המועד בו איבד זכותו למנות בה דירקטור, לפי המוקדם ביניהם⁴.

בהסכם שלפני, הגבלת התחרות, ככל שהיא נוגעת לטורס אשדוד ומר אזולאי, עומדת בתנאים אלו. זאת, מקום ששיעור אחזקותיו של מר אזולאי עולה על 20%, בידיו הזכות למנות דירקטור ותוקפה של תניית אי התחרות מוגבל לסיום ההסדר.

בהינתן כל אלה, דומני כי אין בכבילה זו משום פגיעה של ממש בתחרות בשוק הרלבנטי.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

דרור שטרם

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ו' תמוז ה'תשס"ג

6 יולי, 2003

² ראה החלטה בדבר מתן פטור מהסדר כובל בין Carrier Nechushtan Investment Company Ltd לבין Carrier B.V. Hvacr Investment B.V.; 2001 הגבלים עסקיים 3011358.

³ ראה ע"א 415/88 החברה הכלכלית לאילת (חכ"א) בע"מ נ' ברטון תכנון וייצור בע"מ, פ"ד מג(4) 672; מרים מזרחי, "מיזם משותף כהסדר כובל", משפטים כג (תשנ"ד) 213, 235.

⁴ השווה לסעיף 2(3) לטיוטת כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג לכבילות נלוות למיזוגים), התשס"ג – 2003.